

2010/2.DÖNEM

A-B-C GRUBU SINAVI SORU VE CEVAPLARI

C GRUBU

12 Haziran 2010 Cumartesi

SORULAR

SORU-1: Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre, **serbest muhasebecilerin çalışma konularını** açıklayınız.

SORU-2: Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği Yönetmeliği'ne göre, **Dürüstlük, Güvenirlik ve Tarafsızlığı** belirtiniz.

SORU-3: 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun **kapsamını** belirtiniz.

SORU-4: İş Kanunu'na göre, **deneme süreli iş sözleşmesini** tanımlayınız.

SORU-5: Gelir Vergisi Kanunu'na göre **menkul sermaye iradını** tanımlayınız.

SORU-6: Katma Değer Vergisi Kanunu'na göre, **hizmeti** tanımlayınız.

SORU-7: Vergi Usul Kanunu'na göre, **değerlemeyi** tanımlayınız.

SORU-8: X ve Y mamullerini üreten işletmede üretim döneminde 1 000 adet X ve 2 000 adet Y üretilmiştir. Üretimde kullanılan direkt hammaddenin birim maliyeti 15 TL.dir ve X için 600 birim, Y için 900 birim kullanılmıştır. İlgili dönemde X için 800, Y için 400 direkt işçilik saati çalışılmış olup işçilik saat ücreti 20 TL.dir. Üretim dönemine ilişkin genel üretim giderleri tutarı 12 000 TL. olup mamullere direkt işçilik saatlerine göre yüklenmektedir.

X ve Y'nin birim üretim maliyetlerini hesaplayınız.

SORU-9: Onuncu sorudaki dönem başı bilançosundan yararlanarak işletmenin **likidite durumunu oran analizi yöntemini kullanarak** yorumlayınız.

SORU-10: X. Ticaret İşletmesi'nin dönem başı bilançosu şu şekildedir:

X. TİCARET İŞLETMESİ DÖNEM BAŞI BİLANÇOSU – TL.			
AKTİF			PASİF
I-DÖNEN VARLIKLAR		I-KISA VADELİ YAB. KAY.	
A-Hazır Değerler		A-Mali Borçlar	
1-Kasa	71 000	1-Banka Kredileri	125 000
2-Bankalar	86 500	B-Ticari Borçlar	
C-Ticari Alacaklar		1-Satıcılar	142 000
1-Alacak Senetleri	135 500	2-Borç Senetleri	140 000
2-Alacak Senetleri Reeskontu (-)	(5 000)	3-Borç Senetleri Reeskontu (-)	(4 000)
E-Stoklar		KISA VADELİ YAB. KAY. TOP	403 000
1-Ticari Mallar	160 000	II-UZUN VADELİ YAB. KAY.	-
G-Gel. Ay. Ait Giderler ve Gelir Tah.		III-ÖZKAYNAKLAR	
1-Gel. Aylara Ait Giderler-Sigorta Gid.	90 000	A-Ödenmiş Sermaye	
DÖNEN VARLIKLAR TOP.	538 000	1-Sermaye	685 000
II-DURAN VARLIKLAR		F-Dönem Net Kârı	130 000
D-Maddi Duran Varlıklar		ÖZKAYNAKLAR TOP.	815 000
1-Binalar	1 000 000		
2-Birikmiş Amortismanlar (-)	(320 000)		
DURAN VARLIKLAR TOP.	680 000		
AKTİF TOPLAMI	1 218 000	PASİF TOPLAMI	1 218 000

İşletmenin dönem içinde yaptığı işlemler şu şekildedir:

- İşletme, yönetim binası için peşin olarak 18 000 TL. tutarında bir yıllık kira gideri ödemiştir. Bu işlem, yapıma anında bir gider hesabında muhasebeleştirilmiştir.
- İşletme, KDV.si ile 30 000 TL.si peşin, 50 000 TL.si ciro edilen bir senet karşılığında ve kalanı da kredili olmak üzere 160 000 TL. + KDV tutarında mal satmıştır. Satılan malların taşınması ile ilgili olarak alıcı adına 10 000 TL. + KDV tutarında ödeme için bir çek keşide edilmiştir.
- İşletme, 30 000 TL.si ve KDV.si peşin, 45 000 TL.si bir senedin cirosu ve geriye kalanı da kredili olmak üzere 100 000 TL. + KDV tutarında bir taşıt aracı satın almıştır.
- İşletme, vadesinde tahsil edemediği 50 000 TL.lik senedi, gerekli işlemleri tamamlayarak icraya göndermiştir.

- e. Alış maliyeti 350 000 TL. ve birikmiş amortismanı 200 000 TL. olan bir bina yanmıştır. Sigorta şirketi, 200 000 TL. tutarındaki tazminatı işletmenin banka hesabına yatırmıştır.
- f. İşletme, 80 000 TL. tutarında hisse senedi satın alarak uzun vadeli amaçlarla bir şirkete %30 payla ortak olmuştur. Ödeme bankadan yapılmıştır.
- g. İşletme, 40 000 TL.si peşin, 60 000 TL.si keşide edilen bir bono karşılığında, KDV.si ile geriye kalanı da kredili olmak üzere 130 000 TL.lik mal satın almıştır.
- h. İşletme sahibi, vadesi gelen 45 000 TL.lik alacak senedini kendisi için tahsil etmiştir.
- i. İşletme, yönetim bölümünde çalışan personeli için 24 000 TL. tutarında personel ücreti hesaplamıştır. Bu ücretlere ilişkin vergi kesintileri toplamı 5 000 TL., sosyal güvenlik kesintisi işveren payı 3 000 TL., işçi payı 2 500 TL.dir. İlgili ödemeler henüz yapılmamıştır.
- j. Vadesi gelen 35 000 TL.lik banka kredisi borcu bankadan ödenmiştir.

İşletmenin dönem sonu işlemleri ise şu şekildedir:

- a. KDV ile ilgili tahakkuk işlemi yapılmıştır.
- b. Yapılan sayımda kasa mevcudunun 19 000 TL, mal mevcudunun 165 000 TL. olduğu saptanmıştır.
- c. Satın alınan taşıt aracı için 5 yıllık faydalı ömür belirlenmiştir. Azalan bakiyeler yöntemine göre amortisman ayrılan araç, yönetim bölümü tarafından kullanılmaktadır.
- d. Kira giderlerinin 12 000 TL.lik kısmı ile sigorta giderlerinin tamamı bu döneme ilişkindir ve yönetim fonksiyonu ile ilgilidir.
- e. İşletme, ilgili bankalardan gelen dekontlardan; 25 000 TL.lik faiz geliri ile 30 000 TL.lik faiz gideri tahakkuk ettirildiğini ve ilgili vergilerin de hesaba tahsil edildiğini öğrenmiştir. (Vergi kesintileri toplamı için %10 oranı kullanılacaktır.)

İstenilenler: **X Ticaret İşletmesi'nin** dönem içi ve dönem sonu işlemlerine ilişkin günlük defter kayıtlarını **Tekdüzen Muhasebe Sistemi'ne göre ve 7/A seçeneğini kullanarak yapınız. (Gerekli görülen büyük defter hesapları açılmalıdır) (KDV oranı %10 olarak uygulanacaktır)**

CEVAPLAR

CEVAP 1: Gerçek ve tüzel kişilere ait teşebbüs ve işletmelerin; genel kabul görmüş muhasebe prensipleri ilgili mevzuat hükümleri gereğince defterlerini tutmak, bilanço, kar-zarar tablosu ve beyannameleri ile diğer belgelerini düzenlemek ve benzeri işlemleri yapmaktır. **(Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Madde: 17)**

CEVAP 2: Dürüstlük, güvenilirlik ve tarafsız olma şartı mesleğin temelini oluşturur.

Meslek mensuplarının, mesleki konulardaki çalışmalarında başarıya ulaşmaları dürüstlük, güvenilirlik ve tarafsız olmaları ile mümkündür.

Meslek mensupları çalışmalarını sırasında çıkar çatışmalarından uzak kalırlar ve görevlerini sürdürürken gereken mesleki özen ve titizliği gösterirler. **(Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Madde: 6)**

CEVAP 3: Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun Kapsamı

Bu Kanun; sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortasından yararlanacak kişileri, işverenleri, sağlık hizmeti sunucularını, bu Kanunun uygulanması bakımından gerçek kişiler ile her türlü kamu ve özel hukuk tüzel kişilerini ve tüzel kişiliği olmayan diğer kurum ve kuruluşları kapsar. **(Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Madde:2)**

CEVAP 4: Taraflarca iş sözleşmesine bir deneme kaydı konulduğunda, bunun süresi en çok iki ay olabilir. Ancak deneme süresi toplu iş sözleşmeleriyle dört aya kadar uzatılabilir.

Deneme süresi içinde taraflar iş sözleşmesini bildirim süresine gerek olmaksızın ve tazminatsız feshedebilir. İşçinin çalıştığı günler için ücret ve diğer hakları saklıdır. **(İş Kanunu Madde: 15)**

CEVAP 5: Sahibinin ticari, zirai veya mesleki faaliyeti dışında nakdi sermaye veya para ile temsil edilen değerlerden müteşekkil sermaye dolayısıyla elde ettiği kar payı, faiz, kira ve benzeri iratlar menkul sermaye iradidir. **(Gelir Vergisi Kanunu Madde: 75)**

CEVAP 6: 1- Hizmet, teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemlerdir. Bu işlemler bir şeyi yapmak, işlemek, meydana getirmek, imal etmek,

onarmak, temizlemek, muhafaza etmek, hazırlamak, değerlendirmek, kiralamak, bir şeyi yapmamayı taahhüt etmek gibi şekillerde gerçekleştirilir.

2- Bir hizmetin karşılığının bir mal teslimi veya diğer bir hizmet olması halinde bunların her biri ayrı işlem olup hizmet veya teslim hükümlerine göre ayrı ayrı vergilendirilir. **(Katma Değer Vergisi Kanunu Madde: 4)**

CEVAP 7: Değerleme, vergi matrahlarının hesaplanması ile ilgili iktisadi kıymetlerin takdir ve tespittir. **(Vergi Usul Kanunu Madde: 258)**

CEVAP 8:

$$\text{GÜĞ YÜKLEME ORANI} = \frac{\text{GÜĞ / TOPLAM YÜKLEME ÖLÇÜSÜ}}{1.200} = 10 \text{ TL/DİS}$$

X

$$\begin{aligned} \text{Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri} &= 600 \times 15 = 9.000 \\ \text{Direkt İşçilik Giderleri} &= 800 \times 20 = 16.000 \\ \text{Genel Üretim Giderleri} &= 800 \times 10 = 8.000 \\ \text{Toplam Üretim Maliyeti} &= 33.000 \text{ TL.} \\ \text{Birim Üretim Maliyeti} &= 33.000 / 1.000 = 33 \text{ TL.} \end{aligned}$$

Y

$$\begin{aligned} \text{Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri} &= 900 \times 15 = 13.500 \\ \text{Direkt İşçilik Giderleri} &= 400 \times 20 = 8.000 \\ \text{Genel Üretim Giderleri} &= 400 \times 10 = 4.000 \\ \text{Toplam Üretim Maliyeti} &= 25.500 \text{ TL.} \\ \text{Birim Üretim Maliyeti} &= 25.500 / 2.000 = 12,75 \text{ TL.} \end{aligned}$$

CEVAP 9:

$$\begin{aligned} \text{Cari Oran} &= \frac{\text{Dönen Varlıklar / Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar}}{538.000 / 403.000} = 1,33 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Likidite Oranı} &= \frac{(\text{Dönen Varlıklar} - \text{Stoklar}) / \text{Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar}}{(538.000 - 160.000) / 403.000} = 0,94 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Hazır Değerler Oranı} &= \frac{\text{Hazır Değerler / Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar}}{157.500 / 403.000} = 0,39 \end{aligned}$$

Her üç oran da işletmenin dönen varlıklarıyla kısa vadeli borçlarını ödeme konusunda sorun yaşamadığını göstermektedir. Stokların satılmasında sorun yaşanması durumunda uzun vadede sorunlar oluşabilecektir. Daha kesin bir değerlendirme için stok devir hızı ve alacak devir hızı hesaplanarak değerlendirmeler yapılmalıdır.

CEVAP 10:

NO	BORÇ	ALACAK
100-KASA	71 000	
102-BANKALAR	86 500	
121-ALACAK SENETLERİ	135 500	
153-TİCARİ MALLAR	160 000	
180-GELECEK AYLARA AİT GİDERLER	90 000	
252-BİNALAR	1 000 000	
322-BORÇ SENETLERİ REESKONTU	4 000	
122-ALACAK SENETLERİ REESKONTU		5 000
257-BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR		320 000
300-BANKA KREDİLERİ		125 000
320-SATICILAR		142 000
321-BORÇ SENETLERİ		140 000
500-SERMAYE		685 000
590-DÖNEM NET KARI		130 000
122-ALACAK SENETLERİ REESKONTU	5 000	
647-REESKONT FAİZ GELİRLERİ		5 000
657-REESKONT FAİZ GİDERLERİ	4 000	
322-BORÇ SENETLERİ REESKONTU		4 000
590-DÖNEM NET KARI	130 000	
570-ÖNCEKİ DÖNEM KARLARI		130 000
a) 770-GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	18 000	

	100-KASA		18 000
b)	100-KASA	46 000	
	120-ALICILAR	80 000	
	121-ALACAK SENETLERİ	50 000	
	600-YURTIÇI SATIŞLAR		160 000
	391-HESAPLANAN KDV		16 000
	120-ALICILAR	11 000	
	103-VERİLEN ÇEKLER VE ÖDEME EMİRLERİ		11 000
c)	254-TAŞITLAR	100 000	
	191-İNDİRİLECEK KDV	10 000	
	100-KASA		40 000
	121-ALACAK SENETLERİ		45 000
	329-DİĞER TİCARİ BORÇLAR		25 000
	9XX-NAZIM HESAPLAR	45 000	
	9XX-NAZIM HESAPLAR		45 000
d)	128-ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR	50 000	
	121-ALACAK SENETLERİ		50 000
e)	102-BANKALAR	200 000	
	257-BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR	200 000	
	252-BİNALAR		350 000
	679-DİĞER OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR		50 000
f)	242-İŞTİRAKLER	80 000	
	102-BANKALAR		80 000
g)	153-TİCARİ MALLAR	130 000	
	191-İNDİRİLECEK KDV	13 000	
	100-KASA		40 000

	320-SATICILAR	43 000	
	321-BORÇ SENETLERİ	60 000	
	<hr/>		
	770-GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	450	
	360-ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	450	
	<hr/>		
h)	131-ORTAKLARDAN ALACAKLAR	45 000	
	121-ALACAK SENETLERİ	45 000	
	<hr/>		
i)	770-GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	27 000	
	335-PERSONELE BORÇLAR	16 500	
	360-ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	5 000	
	361-ÖDENECEK SOSYAL GÜV. KESİNTİLERİ	5 500	
	<hr/>		
j)	300-BANKA KREDİLERİ	35 000	
	102-BANKALAR	35 000	
	<hr/>		
a)	391-HESAPLANAN KDV	16 000	
	190-DEVREDEN KDV	7 000	
	191-İNDİRİLECEK KDV	23 000	
	<hr/>		
b)	621-SATILAN TİCARİ MALLAR MALİYETİ	125 000	
	153-TİCARİ MALLAR	125 000	
	<hr/>		
c)	770-GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	40 000	
	257-BİRİKMIŞ AMORTİSMANLAR	40 000	

d)	180-GELECEK AYLARA AİT GİDERLER	6 000	
	770-GENEL YÖNETİM GİDERLERİ		6 000
	770-GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	90 000	
	180-GELECEK AYLARA AİT GİDERLER		90 000
e)	102-BANKALAR	22 500	
	193-PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR	2 500	
	642-FAİZ GELİRLERİ		25 000
	780-FİNANSMAN GİDERLERİ	33 000	
	300-BANKA KREDİLERİ		33 000